Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002720

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ванджурак Павло Іванович
2. Pavlo I. Vandzhurak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 205

Назва наукової спеціальності: Лісове господарство

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Лісове господарство

Дата захисту: 01-07-2025

Спеціальність за освітою: Лісове господарство

Місце роботи здобувача: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD9061

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.47.45, 68.47.45.05, 68.47.03

Тема дисертації:

1. Лісівничі засади відтворення корінних лісостанів у Покутських Карпатах.
2. Forestry foundations for regeneration of primary forest stands in the Pokuttia Carpathians

Реферат:

1. Дисертаційну роботу зосереджено на дослідженнях з перспективності застосування різних способів вибіркової, суцільної та поступової систем ру-бок в аспекті їхнього впливу на процеси природного поновлення у типах лісу природних лісостанів формацій бука лісового (Fageta sylvaticae), ялиці білої (Abietela albae) та ялини європейської (Piceeta abietae) Покутських Карпат. Різні системи, способи, види і методи рубок виявляють суттєвий вплив на процеси проходження природного поновлення та збережуваність підрос-ту під час проведення рубок. Виникає дуже актуальне питання щодо засто-сування таких видів поступових чи вибіркових рубок, після проведення яких процес природного поновлення був би найінтенсивнішим і проходив би за участю основних лісотвірних деревних видів. Мета дисертаційної роботи полягає в обгрунтуванні доцільності за-стосування вузьколісосічних, рівномірно-поступових та групово-поступових

рубок як ефективного засобу інтенсифікації процесу природного відтворення букових, ялицевих та ялинових деревостанів. Основні результати досліджень. Покутські Карпати розглянуто як окремий природно-лісогосподарський регіон Українських Карпат, який ха-рактеризуються поєднанням низькогірної частини, вкритої буковими лісами (до 800 м н.р.м.) та середньогірної частини – з мішаними хвойно-широколистяними лісами. Порівняння інтенсивності проходження процесу природного понов-лення на секціях науково-виробничого стаціонару бука лісового, де проводи-лись групово-вибіркова (ГВР) і рівномірно-поступова (РПР) рубки, показало дещо більшу кількість підросту на ділянці рівномірно-поступової рубки – на 17% (відповідно, 24,42 та 20,20 тис. м3·га-1). Порівняно з контролем, кіль-кість лише самого підросту впродовж шести років збільшилась в 1,3-1,4 ра-за. На секціях науково-виробничого стаціонару ялиці білої найкраще за-безпечення ділянок самосівом і підростом встановлено у випадку проведення групово-поступової (66,4-85,9 тис. шт./га) та рівномірно-поступової (68,1 тис. шт./га) рубок. Вузьколісосічна рубка також забезпечує високий показ-ник густоти самосіву і підросту (44,5 тис. шт./га), проте на відкритих місцях ялиця відновлюється гірше, ніж під наметом. Результати аналізу природного поновлення в межах трьох секцій нау-ково-виробничого стаціонару ялини європейської засвідчив сприятливий вплив способів рубок на густоту, видовий склад і рівномірність розташуван-ня підросту на ділянках. На секції ГВР відбулося збільшення кількості самосіву і підросту з 14,6-16,4 у 2017 р. до 38,9-43,1 тис. шт./га у 2024 році. Проведення РПР сприяло збільшенню кількості поновлення з 12,3-16,8 у 2017 р. до 46,5-54,2 тис. шт./га у 2024 році. Кількість надійного під-росту збільшилась впродовж цього періоду з 6,1-8,1 до 20,0-24,1 тис. шт./га. Найсуттєвішу динаміку з кількості підросту впродовж шести років спостережено на секції ВЗЛР – з 12,0 до 91,0 тис. шт./га (2017-2024 рр.). Та-кож встановлено значне збільшення надійного 4-7-річного підросту – з 3,9 до 33,4 тис. шт./га. Проведення першого прийому РПР у буковому лісостані (зниження повноти з 0,94 до 0,72) сприяло збільшенню пропускної здатності намету деревостану з 2,15-2,68 до 13,8-18,7%, що стимулювало збільшення кількос-ті самосіву. Наукова новизна результатів досліджень. Унаслідок проведених досліджень вперше: – визначено Покутські Карпати як окремий природно-господарський регіон з уточненням його територіальних меж; – встановлено особливості лісівничо-таксаційних показників лісостанів у межах низькогірної та середньогірної частин Покутських Карпат; – з'ясовано, що проведення рівномірно-поступових, групово-вибіркових і вузьколісосічних способів рубок у природних лісостанах спри-яє забезпеченню ділянок підростом деревних видів, кількість яких перевищує нормативний показник щодо основних лісотвірних видів Покутських Карпат: бука лісового в умовах чистої вологої бучини – в 1,7-2,1 рази; ялиці білої в умовах вологої грабово-букової яличини – в 2,5-3,7 рази; ялини європейської – в умовах вологої буково-ялицевої сусмеречини – в 3,2-7,0 рази; Практичне значення результатів досліджень. З'ясовано, що у буко-вих лісостанах Покутських Карпат найдоцільніше застосувати рівномірно-поступові, в ялицевих – групово-поступові, в ялинових – вузьколісосічні ру-бки, які забезпечують інтенсивне природне поновлення лісових ділянок лісо-твірними деревними видами. Ключові слова: Українські Карпати; зміни клімату; типи лісу; приро-дні лісостани; бук лісовий, ялиця біла; ялина європейська; біотична стійкість; запаси деревостану; процес природного поновлення; самосів; підріст; вікові і висотні групи; рівномірно-поступова, групово-поступова, вузьколісосічна рубки; освітленість.

2. The dissertation is focused on studying the prospects of using different methods of selection-, clear-, and shelterwood-felling systems in terms of their impact on the processes of natural regeneration in the forest types of natural for-est stands of the following formations: Fageta sylvaticae, Abietela alba and Picee-ta abietae in the Pokuttia Carpathians. Different systems, methods, types and techniques of felling have a signifi-cant impact on the processes of natural regeneration and the preservation of young growth during felling operations. There arises a burning task to apply such types of shelterwood- or selection fellings, which, after their conducting, would make the process of natural regeneration most intensive and which would involve the main forest-forming tree species. The aim of the dissertation is to substantiate the expediency of applying stripped-coupe, uniform-shelterwood, and group-shelterwood fellings as an effec-tive means of intensifying the process of natural regeneration of beech, fir, and spruce stands. Main results of the study. Comparison of the intensity of the natural re-generation process in the sections of the European beech permanent study-and-production area, where group-selection felling (GSF)

and uniform-shelterwood felling (USF) were conducted, showed a slightly higher amount of young growth in the area of uniform-shelterwood felling - by 17% (respectively, 24.42 and 20.20 thousand m3·ha-1). Compared to the reference (control) plot, the amount of the young growth alone increased by 1.3-1.4 times over the course of six years. In the sections of the silver fir permanent study-and-production area, the best provision of the plots with self-seeding and young growth was recorded in the case of conducting group-selection felling (66.4-85.9 thousand pcs/ha) and uniform-shelterwood felling (68.1 thousand pcs/ha). Stripped-coupe felling also provides a high density of self-seeding and young growth (44.5 thousand pcs/ha), but fir regenerates more poorly in open areas than under a canopy. The results of the analysis of natural regeneration within three sections of the Norway spruce permanent study-and-production area showed a favorable im-pact of felling methods on the density, species composition, and uniformity of the younggrowth in the plots. In the GSF section, the number of self-seeding and young growth plants increased from 14.6-16.4 in 2017 to 38.9-43.1 thousand pcs/ha in 2024. The USF contributed to an increase in the number of regenerated plants from 12.3-16.8 in 2017 to 46.5-54.2 thousand pcs/ha in 2024. The number of reliable young growth increased during this period from 6.1-8.1 to 20.0-24.1 thousand pcs/ha. The most significant dynamics in the number of young growth over the past six years was observed in the section of SCF - from 12.0 to 91.0 thousand pcs/ha (the 2017-2024). There was also a significant increase in reliable 4-7-year-old young growth plants - from 3.9 to 33.4 thousand pcs/ha. Scientific novelty of the study findings. As a result of the research con-ducted: - defining the Pokuttia Carpathians as a separate natural and economic region with the establishment of its territorial boundaries; – identifying the specific features of forest-mensuration indicators of for-est stands within the low-mountain and medium-height mountain parts; - it was found that conducting uniform-shelterwood, group-selection, and stripped-coupe methods of felling in natural forest stands contributes to the pro-vision of the areas with young growth of tree species, the number of which ex-ceeds the normative indicator for the main forest-forming species of the Pokuttia Carpathians: European beech in the conditions of pure moist fertile beech forest type – by 1.7-2.1 times; silver fir in the conditions of moist hornbeam-beech fir-type forest – by 2.5-3.7 times; Norway spruce - in the conditions of moist beech-fir fairly fertile spruce forest type - by 3.2-7.0 times. Practical significance of the study results. It was found that in beech for-ests of the Pokuttia Carpathians, it is most expedient to apply uniform-shelterwood felling, in fir stands - group-selection felling, in spruce stands – stripped-coupe felling, conducting of which provides intensive natural regenera-tion of forest areas with forest-forming tree species. Key words: the Ukrainian Carpathians; forest types; natural forest stands; European beech, silver fir, Norway spruce; stand growing stock; natural regeneration process; self-seeding; young growth; age and height groups; uni-form-shelterwood felling; group-selection felling; stripped-coupe felling;

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Лосюк В.П., Погрібний О.О., Томич М.В., Часковський О.Г., Ванджурак П.І., Дебринюк Ю.М. (2021). Стан і структура природних ялинових лісів Покутських Карпат. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 22, 52-67.
- Ванджурак П.І., Дебринюк Ю.М. (2022). Покутські Карпати як природно-господарський регіон Українських Карпат. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 24, 47-55.
- Лосюк В.П., Погрібний О.О., Томич М.В., Часковський О.Г., Ванджурак П.І. (2022). Стан і структура ялицевих лісів Покутських Карпат. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 24, 79-90.

- Ванджурак П.І., Дебринюк Ю.М., Савчин В.М. (2023). Лісостани Покутських Карпат: поширення та лісівничо-таксаційна характеристика. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 25, 39-55.
- Ванджурак П.І., Савчин В.М., Дебринюк Ю.М., Криницький Г.Т., Миклуш С.І. (2024). Низькоповнотні деревостани та рідколісся у Покутських Карпатах: обсяги, видовий склад, реконструктивні заходи. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 26, 35-49.
- Ванджурак П.І., Дебринюк Ю.М. (2024). Вплив групово-вибіркової рубки на процес природного поновлення під наметом букового лісостану Покутських Карпат. Наукові праці Лісівничої академії наук України, 27, 63-75.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дебринюк Юрій Михайлович
2. Yuriu M. Debrunyk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.01

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Василишин Роман Дмитрович
2. Roman D. Vasylyshyn

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.02

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-7268-8911

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пастернак Володимир Петрович
2. Volodymyr P. Pasternak

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.03.03

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український ордена "Знак пошани" Науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького Державного агентства лісових ресурсів України та Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 00994064

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 86, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сорока Мирослава Іванівна
2. Muroslava I. Soroka

Кваліфікація: д. б. н., професор, 06.03.03

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Король Микола Михайлович
2. Mukola M. Korol

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.03.02

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний лісотехнічний університет України

Код за ЄДРПОУ: 02070996

Місцезнаходження: вул. Генерала Чупринки, буд. 103, Львів, 79057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Осадчук Леонід Семенович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Осадчук Леонід Семенович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Максимів Неля Олександрівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна